

जलसंपदा विभागातील पंतप्रधान कृषी सिंचन कार्यक्रमात समाविष्ट १६ मोठ्या व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांना सन २०१७-१८ च्या वितरित केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या मर्यादेत (मागील शिलकीसह) मंजूर प्रशासकीय/ सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमतीपेक्षा वाढीव खर्चास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: पीएलएन २०१७/(२२/२०१७)/निवसं-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

तारीख: ३० मे, २०१७

वाचा :

- १) जलसंपदा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: मजनिप्रा-२०११/(२४/२०११)/जसं(आस्था), दि.१०.०६.२०१३
- २) जलसंपदा विभाग शुध्दीपत्रक क्रमांक : संकीर्ण २०१३/(प्र.क्र.१६/१३)/म.प्र./शिकाना, दिनांक ०९.१२.२०१३.
- ३) सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीचा अहवाल, फेब्रुवारी, २०१४
- ४) सार्वजनिक बांधकाम नियमावली १९८४, परिच्छेद १३४.

प्रस्तावना :

पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेतर्गत समाविष्ट २६ प्रकल्पाबाबत महाराष्ट्र शासनाने केंद्र शासनाबरोबर केलेल्या सामंजस्य करारानुसार सर्व प्रकल्प डिसेंबर २०१९ पर्यंत पूर्ण करणे बंधनकारक आहे. या प्रकल्पांना केंद्रीय अर्थ सहाय्य प्राप्त होत असून राज्य हिश्याची रक्कम नाबार्ड मार्फत कर्ज स्वरूपात प्राप्त होत आहे. या सर्व प्रकल्पांची कामे प्रगतीपथावर आहेत. या २६ प्रकल्पांपैकी ८ प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्राप्त आहे. व २ प्रकल्पांचे सुधारित प्रशासकीय मान्यता आदेश लवकरच निर्गमित होणार आहेत. त्यामुळे उर्वरित १६ प्रकल्पांना निधी उपलब्ध असूनही (सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्राप्त न होऊ शकल्याने) खर्च करता येत नाही. या १६ प्रकल्पांना सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतुदी इतका खर्च (मागील शिलकीसह) सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या अधिन राहून मान्यतेचा प्रस्ताव जलसंपदा विभागाने वित्त व नियोजन विभागास सादर केला होता. वित्त व नियोजन विभागाने त्यास मान्यता दिली आहे.

मा. राज्यपाल महोदयांनी राज्यातील बांधकामाधीन प्रकल्पांची उर्वरित किंमत व उपलब्ध होणारा निधी याचा विचार करून प्रथम प्राधान्याने पूर्णत्वाकडे असलेले प्रकल्प पूर्ण करणे, सिंचनाचा लाभ तातडीने घेण्यासाठी प्रकल्पांच्या अत्यावश्यक घटक कामांना प्राधान्य देऊन ती तातडीने उपलब्ध मर्यादित निधीत पूर्ण करणे इत्यादी निर्देश वेळोवेळी दिलेले आहेत. त्यानुसार प्राधान्यक्रम ठरवून निधी वाटप करण्यात येत आहे. तथापि सार्वजनिक बांधकाम नियमावली परिच्छेद १३४ नुसार प्रशासकीय मान्यता/सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या बाहेर खर्च करण्यावर निर्बंध आहेत. त्यामुळे प्राधान्यक्रमानुसार वितरित झालेला निधी मोठ्या प्रमाणात अखर्चित राहत आहे व प्रकल्पांची कामे मंदावली आहेत. केंद्र

शासनाशी केलेल्या सामंजस्य करारात कबूल केलेले उद्दिष्ट पूर्ण करणेत त्यामुळे अडचणी येत आहेत. सद्यःस्थितीत बांधकामाधीन ११ मोठ्या व मध्यम प्रकल्पांच्या सु.प्र.मा. प्रस्ताव शासनास सादर करणेत आले आहेत. उर्वरित प्रस्ताव राज्य स्तरीय तांत्रिक आढावा समितीकडे आहेत. तथापि सुप्रमा प्रकरणांची व्याप्ती व संख्या विचारात घेता या सुप्रमा मंजूरीच्या सर्व प्रक्रियेस काही कालावधी लागणार आहे. मध्यंतरीच्या कालावधीमध्ये सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी मूळ प्रमा/सुप्रमा मधील व व्याप्तीतील बदल नसलेल्या प्रकल्पांच्या आवश्यक भू-संपादन व पुनर्वसन कामांसाठी मंजूर प्रमा/सुप्रमा पेक्षा जास्त खर्च करण्याची परवानगी दि.०९/१२/२०१३ रोजीच्या शासन पत्रान्वये देण्यात आलेली आहे. यामुळे जरी भू-संपादन/पुनर्वसनाला खर्च करून जमीन ताब्यात घेतली असली तरीही त्यावर सुप्रमा अभावी बांधकामावर खर्च करता येत नसल्यामुळे प्राधान्यातील सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट साध्य होऊ शकत नाही. त्यामुळे शेतकरी सिंचनाच्या लाभापासून वंचित राहतात.

तसेच महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावली परिच्छेद १३४ नुसार जर प्रकल्पाच्या खर्चाची अथवा संभाव्य खर्चाची रक्कम १० टक्के पेक्षा अधिक अथवा रु.१ कोटी यापैकी कमी असेल त्या रक्कमेएवढी वाढत असेल तर सुधारित प्रशासकीय मान्यता घेणे आवश्यक ठरते. सार्वजनिक बांधकाम नियमावलीतील या तरतुदीमध्ये किंमतवाढ व भाववाढ यांचा एकत्रित विचार केला आहे. भाववाढ ही नैसर्गिक प्रक्रिया आहे. त्यावर अधिकाऱ्यांचे नियंत्रण नसते. तसेच नजिकच्या काळात जमीनीच्या किंमती भरमसाठ वाढलेल्या आहेत. भू-संपादन व पुनर्वसन या घटकावर प्रकल्पाच्या सुरुवातीच्या टप्प्यात खर्च पडतो. भू-संपादन व पुनर्वसन या घटकांवर मंजूर प्र.मा. / सु.प्र.मा. मधील त्या घटकासाठीच्या तरतुदी पेक्षा जास्त खर्च झाले नंतर बांधकामासाठीची प्रशासकीय मान्यता प्राप्त तरतूद पूर्णपणे वापरणे पूर्वीच एकूण खर्च मंजूर प्रशासकीय मान्य किंमती पर्यंत पोहचतो. परिणामी बांधकामावर मंजूर तरतुदी इतपतही खर्च करता येत नाही.

सिंचन प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यास लागणारा कालावधी व प्रकल्प संख्या विचारात घेऊन तसेच उपलब्ध निधी खर्चावरील निर्बंधामुळे प्रकल्प बंद राहिल्यास प्रकल्प किंमतीत वाढ होण्याची शक्यता विचारात घेऊन सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या अधीन सन २०१७-१८ मधील प्रकल्पनिहाय तरतुदीचे मर्यादेत काही अटीसह (मागील शिलकीसह) खर्च करण्यास परवानगी देण्याचा प्रस्ताव जलसंपदा विभागाने वित्त व नियोजन विभागास सादर केला होता. त्यास वित्त व नियोजन विभागाने मान्यता दिली आहे. या पार्श्वभूमीवर प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतर्गत समाविष्ट २६ सिंचन प्रकल्पांवर सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या अधीन खर्च करणेस मान्यता देणे शासनाचे विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :

परिशिष्ट-१ मधील १६ प्रकल्पांवरील सन २०१७-१८ मध्ये अर्थसंकल्पित झालेली, वितरित झालेली/होणारी तरतूद मागील शिलकीसह सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे अधीन खर्च करणेस खालील अटीच्या अधीन राहून मान्यता देणेत येत आहे.

- १) सदर रक्कम ज्या प्रयोजनार्थ अर्थसंकल्पित केली होती त्याच प्रयोजनार्थ वितरित करून भौतिक उद्दिष्टे साध्य करण्याची जबाबदारी कार्यकारी संचालकांची राहिल.
२. सदर प्रस्तावास मान्यता म्हणजे प्रकल्पाच्या प्रमा/सुप्रमा प्रस्तावास मान्यता समजण्यात येवू नये.

३. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.५४/का.१४३३ दि.१८/०४/२०१७ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.७५/व्यय १२ दि.२५/०४/२०१७ अन्वये सहमती दिल्यानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०५३०१६५८१५२६२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा. वा. पानसे)

सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
- २) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अप्पर मुख्य सचिव,
- ३) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव,
- ४) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई
- ५) अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ६) अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव (जलसंपदा) /प्रधान सचिव (लाक्षेवि)/सचिव(प्रकल्प समन्वय) जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे.
- ९) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.
- १०) कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे.
- ११) कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव.
- १२) कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद.
- १३) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, औरंगाबाद.
- १४) मुख्य अभियंता, उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश, जलसंपदा विभाग, नाशिक.
- १५) मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक, लाक्षेवि, औरंगाबाद.
- १६) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, नागपूर.
- १७) मुख्य अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, नागपूर.
- १८) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, अमरावती
- १९) मुख्य अभियंता (विप्र) जलसंपदा विभाग, अमरावती
- २०) मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव.

- २१) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे.
- २२) मुख्य अभियंता, (विप्र), जलसंपदा विभाग, पुणे.
- २३) मुख्य अभियंता, कोकण प्रदेश, मुंबई.
- २४) सर्व मुख्य अभियंता व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २५) सर्व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २६) कार्यासन निवसं-१ संग्रहार्थ.

परिशीष्ट-१

प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना अंतर्गत प्रकल्पांना सुप्रमापेक्षा जादा खर्चास मान्यता देणे बाबत

(रु कोटी मध्ये)

अ.क्र.	प्रकल्पांचे नाव	३१ मार्च २०१७ अखेर शिल्लक रक्कम	सन २०१७-१८ मधील एआयबीपी साठी तरतूद	सन २०१७-१८ मधील कडा (लाक्षेवि) कामा साठी तरतूद	एकूण तरतूद
१	२	३	४	५	६
१	तिलारी	९६.६०	४८.००	७.३१	१५१.९१
२	निम्न वर्धा	०.००	२२६.००	१८.८५	२४४.८५
३	बेंबळा	०.००	९६.६०	२७.५५	१२४.१५
४	तारळी	०.००	१०५.००	४.२९	१०९.२९
५	अर्जूना	४.०१	५०.००	४.९८	५८.९९
६	उर्ध्व कुंडलिका	२.५१	७५.००	२.१७	७९.६८
७	अरुणा	२.०७	१५०.००	२.१०	१५४.१७
८	कष्णा कोयना उसियो	०.००	२५०.००	१२.४५	२६२.४५
९	गडनदी	४.४१	२५.८८	०.२०	३०.४९
१०	सांगोला शाखा कालवा	०.००	४०.००	२.१०	४२.१०
११	खडकपूर्णा	०.००	९०.००	११.००	१०१.००
१२	वारणा	०.००	३५.००	०.००	३५.००
१३	मोरणा	३.००	३०.००	०.००	३३.००
१४	वांग	०.००	५०.००	०.००	५०.००
१५	नरडवे	६.१०	३०.००	०.००	३६.१०
१६	कुडाळी	०.००	४०.००	०.८५	४०.८५
	एकूण	११८.७०	१३४१.४८	९३.८७	१५५४.०५